

KONFERENCA DELEGATOV A. F. L. IN C. I. O. ODGOĐENA

**VČERAJ NI DOSTI MANJKALO,
DA SE NISO POPOLNOMA
IZJALOVILI MIROVNI POSKUSI**

Lewisu očitajo, da hoče dobiti nad Delavsko federacijo kontrolo. — C. I. O. naj bi imel povsem prosto pot. — Vse napeto pričakuje odgovora Greenovih zastopnikov.

WASHINGTON, D. C., 27. oktobra. — Malo je manjkalo, da se ni nocoj brez vsakega uspeha razšla mirovna konferenca Ameriške delavske federacije in Lewisovega odbora za industrijalno organizacijo.

Sele ko sta obe stranki nekoliko popustili — kar sta seveda storili zelo neradi — se je napetost nekoliko zmanjšala in posvetovanja se bodo nadaljevala. Navzlic temu je bila pa konferenca odgođena in sicer do 4. novembra.

Prihodnji četrtek se bodo pogajanja obnovila.

WASHINGTON, D. C., 27. okt. — Lewisov odbor za industrijalno organizacijo je predložil včeraj ameriški delavski federaciji svoje mirovne predloge. Lewis zahteva nad ameriškim delavskim gibanjem tako oblast, da bodo njegovi predlogi nedvomno zavrženi.

— Zaenkrat se ne ve, če so zahteve C. I. O. ultimatum ali so pa le nekakšne tipalke, s katerimi skuša Lewis ugotoviti razpoloženje v Federaciji.

Danes bo Federacija predložila svoje zahteve. Sele tedaj bo mogoče spoznati, če sta nasprotnika pripravljena dati kakšne koncesije ali če se bo nadaljeval boj, ki traja že skoro dve leti.

C. I. O. zahteva: — Federacija naj prizna, da mora biti delavstvo, zaposleno v masni produkciji in paroplovbi organizirano na industrijalni podlagi;

C. I. O. naj postane povsem samostojen departament v okviru Federacije in naj ima svoje lastne postave in določbe;

v najkrajšem času naj se sestane konvencija zastopnikov vseh unij Ameriške federacije in Lewisovega odbora;

konvencija naj tozadevno pogodbo odobri ter naj zagamči izvršitev programa.

Lee Pressman, uradnik C. I. O., je rekel časniskim poročevalcem, da bi mir, sklenjen pod takimi pogoji, poveril C. I. O. popolno kontrolo nad Federacijo, kajti C. I. O. bi imel večino.

Včeraj so trajala posvetovanja ves dan, dočim je bila danes samo ena seja, pri kateri je Philip Murray prečital svoje pogoje. Delegatje Federacije so pozneje izjavili:

— Predlog C. I. O. je tako splošen, da zaenkrat ne moremo razmotrivati o njem. Vprašali smo za podrobnosti, ki jih pa doslej še nismo dobili.

Glavno vprašanje se tiče organiziranja. C. I. O. hoče organizirati vse delavce v eno samo veliko unijo, ne oziraje se na delo, ki ga delavci vrše. Federacija hoče organizirati delavce po strokah: — električarji naj spadajo v svojo unijo, masinisti v svojo, razvaljalci v svojo itd.

Ako bo obveljal načrt C. I. O., bodo organizirani vsi delavci vsake veleindustrije v eno celoto, ne oziraje se, kakšno delo vrše.

Jeklarji imajo že svojo organizacijo, pripadajočo C. I. O. V jeklarnah pa niso zaposleni samo jeklarji, pač pa tudi mehaniki, električarji, razvaljalci, karpenterji itd. Vsi so člani ene organizacije. Federacija naprimer ne sme siliti električarja, zaposlenega v jeklarni, da bi se pridružil uniji električarjev. Istotako je z drugimi strokovnimi delavci, zaposlenimi v veleindustrijah.

Sporazum jugoslovanskih opozicij

**FRANCIJA ŠČITI
SVOJO ČRTO**

Odločne odredbe o potapljanju francoskih ladij. — Pogajanja za odpoklic prostovoljcev prekinjena.

PARIZ, Francija, 27. okt. — Francoski zračni promet med Marseillesom in severno Afriko je bil zopet obnovljen, odkar dva velika francoska rušila stražita zračno postojanko proge Air France na otoku Minoriki. Tam je v ponedeljek nek aeroplan s črnim križem malteškega reda bombardiral in potopil francoskega zasledovalca submarinov št. 91, ki pripada k francoski patrili proti roparskim submarinom in aeroplanom.

Rušilec Intrepide bo spremljal potniški parnik Kontybia na njegovi redni vožnji iz Marseillesa v Maroko. Tudi drugim franco-kim trgovskim parnikom so bile dodane v varstvo bojne ladje.

Rušilec Mars in Milan sta bila postavljena v patrolno službo med Francijo in Afriko, ker je bil v nedeljo potopljen francoski toforni parnik Quel Mellah.

LONDON, Anglija, 27. okt. — Peturni prepri med delegati v pododboru nevrmevalnega odbora glede odpoklica "prostovoljcev" iz Španske, je ustvaril položaj, kakor je izgledal v početku pogajanj: vsa pota so zazidana. Angleški vnanji minister Anthony Eden se je trudil, da bi pridobil Rusijo na svojo stran, fašistični državljani Italijo in Nemčijo pa na drugo stran, da bi prišlo do kakšnega sporazuma, toda brez uspeha.

Novi dogodki na Sredozemskem morju, ki so dali Franciji povod, da je bila prisiljena varovati zvezo s svojim kolonijami, so Angleži še bolj spodbudili, da so napeli vse svoje moči, da najdejo kako rešitev.

Po peturnem prerekanju je bil sprejet angleški predlog, da bodo odpoklicani "prostovoljci" iz Španske, toda ne prej, dokler nevtralna komisija ne prouči cele fronte in dožene, koliko tujih prostovoljcev se nahaja na kateri strani.

SREBRNA POROKA

Prejšnji teden sta obhajala v Brooklynu, N. Y., srebrno poroko Mr. Frank Zupane in njegova soproga Tončka. Oba sta dobro znana in priljubljena v newyorški slovenski koloniji. Gospa Tončka (Komarjeva) je predelavka v tovarni Mr. C. Lacijsana. — Želimo jima, da bi v sreči, zdravju in zadovoljstvu dočkala še zlate in de-mantne poroke.

ROOSEVELT MED SVOJIMI SOSEDI

Predsednik Roosevelt polaga temeljni kamen za novo poštne poslopje v Poughkeepsie, New York.

**RUPPERT SVARI
PIVOVARNARJE**

Predsednik zveze pivovarnarjev pravi, da morajo njeni člani sodelovati, če se hočejo izogniti usodni katastrofi.

PITTSBURGH, Pa., 27. oktobra. — Tukaj se vrši Konvencija United States Brewer Association. Navzočih je nad tisoč delegatov, katerim je rekel včeraj predsednik col. Jacob Ruppert: — Če ne bomo složni, nas bodo zopet pogajali iz biznisa. Pivovarnarji, ki ne sprevidi in ne vpoštevata nevarnosti, ki mu preti, ima zelo kratek spomin.

Pred prohibicijo je vladala med pivovarnarji navzlic konkurenci precejšnja sloga, po odpravi prohibicije se je pa razvnela med njimi uničujoča konkurenca. Ljudje zahtevajo dobro in ceno pijačo, in ljudem je treba ustreči. Konkurenca pa ne izboljša produkta, ampak ga poslabša.

Poleg tega je pa treba tudi vpoštevati suhače, ki so neprestano na delu. Zdaj ne kriče toliko ko so kričali takrat, ko so bili v sedlu, toda njihovo delo je toliko bolj smoteno ter ga pivovarnarji ne smejo omalovaževati.

**PODGANE DELAJO VELIKO
ŠKODO**

MEMPHIS, Tenn., 27. okt. — Ravnatelj urada United States Biological Survey, G. C. Oderick, pravi, da podgane v Združenih državah vsako leto napravijo škodo za \$126,000,000. Oderick pravi, da mačke niso pridne pri lovenju podgan, ker jih ljudje predobro hranijo.

**SAMA KRITIKA
NE ZADOSTUJE**

Bivši predsednik poziva republikansko stranko, naj sestavi program. — Pravi, da ne bo več kandidiral.

BOSTON, Mass., 26. okt. — Na banketu državnega republikanskega kluba je nastopil kot govornik tudi bivši predsednik Herbert Hoover, ki je rekel, da republikanski stranki ni treba samo kritizirati, ampak je tudi skrajni čas, da se pojavi v novim programom, za katerega se bodo zavzeli in ga podpirali vsi Rooseveltovi nasprotniki.

Vse, ki nasprotujejo Rooseveltovemu New Dealu, bi morala zbrati republikanska stranka v svoje okrilje. Sele ko se bo to zgodilo, bo lahko upala, da bo dosegla kakšen uspeh.

Hoover je svaril javnost pred "plazečim se kolektivizmom" čigar znamenja so: vladna manipuliranje z denarjem in kreditom, omejevanje produkcije, vladna kontrola nad delovnimi urami in mezdami ter kontrola nad privatnimi podjetji.

Naposled je rekel Hoover, da ne namerava kandidirati za noben urad, navzlic temu bo pa ostal vedno z dušo in telesom republikanec.

**MINISTER DR. SCHACHT
ODSTOPIL**

BERLIN, Nemčija, 27. okt. — Dr. Hjalmar Schacht je časniskim poročevalcem povedal, da je že v avgustu odstopil kot gospodarski minister in da je sedaj stopil njegov odstop v veljavo.

**DR. MAČEK NE ZAGOVARJA
ODCEPITVE OD JUGOSLAVIJE**

ZAGREB, Jugoslavija, 27. oktobra. — Posebne izdaje zagrebških listov so objavile napitnice, ki so bile izmenjane med srbskimi in hrvatskimi voditelji opozicije na konferenci v Farkašiču. — Srbski demokratski voditelj Ljuba Davidović je rekel, da sporazum pomeni mejnik in je pridobil za sebe celo Srbijo.

**JAPONSKE ČETE
SO ZAVZELE
MESTO ČAPEJ**

Kitajci se počasi umikajo. — Po zavzetju železnice so bili Kitajci v pasti. — Boji na severu.

ŠANGHAI, Kitajska, 27. okt. — Po dvomesečnih naskokih so Japonci zavzeli močno utrjeno Čapej. Ob osmih zjutraj je ostala le še peščica branilcev, ki so trdovratno varovali umikajočo se glavno armado.

Ameriški častniki, ki so opazovali umikanje, pravijo, da so japonski letalci med umikajočimi se Kitajci povzročili velikanske izgube, ko so na nje metali po 25 in 50 funtov težke bombe.

Japonci so zgozljaj zjutraj zasedli severno železniško postajo ter so razobesili zastavo vzhajajočega solca nad razdejanim glavnim poslojem. Kitajsko umikanje se je pričelo že ob 10 ponoči in sicer po Čungšan cesti, nato pa proti jugozapadu ob Šanghaj-Hančov—Ningpo železnici.

Kitajci so bili prisiljeni umakniti se iz Čapeja, ko so enkrat Japonci zavzeli Kiangvan, in so bili v pasti ter v zadnjesti, da so uničeni do zadnjega.

Kitajci priznavajo, da so imeli velikanske izgube, ko so japonski letalci bombardirali umikajočo se četo iz Tačanga in Čenjana.

PEIPING, Kitajska, 27. okt. — Japonsko prodiranje proti Tajuanu, glavnemu mestu province Šansi, se je pričelo od vseh strani — ob Šikjačvangu—Tajuan železnici ter ob Tatung—Tajuan cesti.

Predno se je pričela armada pomikati, so japonski letalci bombardirali kitajske postojanke v gorskih prelazih. Na tem kraju prodirajo Japonci po ozkih dolinah in soteskah, medtem ko Kitajci drže obe strani.

TOKIO, Japonska, 27. okt. — Hoteli v Sujuanu, glavnem mestu province Sujus, niso napolnjeni z delegati, ki so prišli, da so pričra rojstva nove vlade Notranje Mongolije.

Princ Jun, ki je bil prvotno določen, da načeljuje vladi v novi državi, pri razglašanju nove države ne bo navzoč, ker je star 71 let in je bolan, mesto njega pa bo postavljen za vladarja mongolski princ Telvang, ki je bil vedno velik prijatelj Japoncev.

Voditelj agrarcev Jovan Jovanović je rekel, da ves Balkan pazi na novo združeno opozicijo in čaka, da bo novo rojena demokracija v Jugoslaviji.

Voditelj hrvatske kmetijske stranke dr. Vladimir Maček je zanikal poročila, da hoče iti Hrvatska z Italijo, Madžarsko in s Habsburžani. Rekel je, da so mogoče razljudeni posamezni Hrvatje govorili kaj takega, da pa ta misel nikdar ni prišla v glave hrvatskih kmetov. Ostre besede, katere so razbili hrvatski kmetje proti Srbom, so že pozabljene, kot vsak prepri v družini, ko je bil enkrat sklenjen sporazum, — je rekel dr. Maček.

S hvaležnostjo se je dr. Maček spominjal, da so srbski voditelji, Davidović, Jovanović in Trifunović pred več leti, ko je bil v ječi, stali njemu na strani in ob strani hrvatskega naroda. Navzlic velikim težkostem, — je rekel dr. Maček, — med pogajanja, je bil vedno prepričan, da bo slednjič dosežen sporazum s temi tremi srbskimi voditelji.

Dr. Maček je rekel, da Jugoslavija zamenjuje ravno tako fašizem kot marksizem. Rekel je, da je Jugoslavija poljedeljska dežela in da je njen problem, kako napraviti iz nje resnično poljedeljsko državo, toda samo s tem, da opusti kapitalizem in se obenem izogne proletariatu. Jugoslavija mora kot majha slovanska država dobiti dobiček iz pogreškov, ki jih je naredila velika slovanska država Rusija.

**GOVERNER ARETIRAN
RADI UMORA**

HAVANA, Kuba, 27. okt. — Po naročilu najvišjega sodišča je bil danes aretiran guverner province Havana, Celestina Saizán. Dolže ga, da je zakrivil umor predsednika krajnega sveta, Severiana Pulida. Prejšnji teden so se začeli poslanci pripraviti in tepsti v zbornici. Naenkrat sta padla dva strela, in Pulido se je zgrudil. Pred smrtjo je izrazil v bolnišnici sumnijo, da je naročil njegov umor Celestino Saizán.

darja mongolski princ Telvang, ki je bil vedno velik prijatelj Japoncev.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Advertisement on Agreement
Subscription Yearly \$6.00

"Glas Naroda" ima vsaki dan lastnega oddelka in praslukov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

RUSIJI PRETI OSAMLJENOST

Rusiji sedaj preti velika nevarnost, da bo politično popolnoma osamljena. Pretekli petek je ostala popolnoma sama, ko ni hotela niti razpravljati o tem, da bi bila generalu Francu priznana pravica do vojevanja, dokler ni zadnji prostovoljec odšel iz Španske. Sedaj pa bodo proti Rusiji stale še bolj trdno kot prej Anglija, Francija, Italija in Nemčija, ako ne omeha od svojih zahtev.

Ruski delegat Ivan M. Maisky je tajniku nevmeševalnega odbora Francisa Hemminga poslal pismo, v katerem mu je naznanil, da Rusija ne bo več plačevala svojega deleža za vzdrževanja nevmeševalnega odbora, češ, da je po njenem mnenju brez vsakega pomena.

To vest je Hamming naglo nesel vnanjemu ministru Edenu, ki je takoj poklical v svoj urad Maiskega in ga prosil, da unakne svoje pismo, dokler se ni bilo predloženo ostalim delegatom. Maisky je Edenovi prošnji ugodil, toda mu ni obljubil, da pisma ne bo moglo predložiti na današnji seji odbora.

Ako Rusija izstopi iz nevmeševalnega odbora, tedaj bosta imela Hitler in Mussolini najlepšo priložnost, da bosta v svojih govorih skušala postaviti skupino štirih držav, kar oba žeta že dolgo časa.

Ako Rusija ne popusti, sta Anglija in Francija pripravljene zasledovati svojo politiko brez Rusije.

Italija, kot vse kaže, bo na seji bolj spravljava, navzlic sobotnemu svarilu iz Rima, da Italija ne bo več popustila. Italijanski poslanik Dino Grandi bo s podporo Nemčije in Portugalske najbrže skušal spraviti ruskega delegata v zagnato. Toda Eden je obljubil, da na seji ne bo stavil še večjih zaprek.

Eden bo navzlic svoji razburiljivi naravi zopet predseval. Proti Italiji vedno kaže veliko mržnjo, medtem ko je ministrski predsednik Neville Chamberlain Italiji prijateljsko naklonjen. Navzlic temu nasprotju pa je Eden lojalni ministrskemu predsedniku in se z njim redno posvetojuje o vsakem novem koraku v inozemski politiki.

POPRAVILA V HIŠI . . .

ZIMA SE BLIŽA . . . Vsakdo ima rad trdno zaprta okna in vrata . . . AKO JE TREBA KAJ POPRAVITI pri hiši ali pohištvu, obrnite se na:
FRANK HREN 967 SENECA AVENUE, RIDGEWOOD, L. I.
(Tel.: EVergreen 2-9171)

Denarne pošiljatelj

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.50	Lir 300
\$ 11.65	Din. 500	\$ 27.00	Lir 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 54.00	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 108.00	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.00	\$ 11.00
\$ 15.00	\$ 16.50
\$ 20.00	\$ 22.00
\$ 25.00	\$ 27.50
\$ 30.00	\$ 33.00
\$ 35.00	\$ 38.50
\$ 40.00	\$ 44.00
\$ 45.00	\$ 49.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBNO \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO;

naj nakažejo pri pošiljateljih okrogla vrata (naprimer sto, dve, tri, štiri) dinarjev oziroma tri, karji taka izplačila se najhitreje izvrše, pole; tega je pa pošiljatelj neokroglih vrst tudi razmeroma draga.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Kdo bo smagal?

Največja napaka demokracije je ta, da je v svojem bistvu tako meglena in nejasna. Vzemimo samo njeno temeljno načelo: enakost za vse. Svoboda za vse, pravica za vse. Lepo se to sliši, dokler človek ne pogleda malo globlje, kaj vse to pomeni.

Vzemimo enakost. Ali pomenja to enakost ljudi z ozirom na njihovo postavo in obliko? To ne more biti, ker nista na svetu niti dva človeka popolnoma enaka. Ali ne pomenja to enakost dela li plač? To zopet ni mogoče, kar lahko potrli vsak, kdor primerja Forda in tistega, ki dela za osem dolarjev na teden. Enakost v premoženju? V hrani? V zdravju? V prilikah?

Prišel bo patrijot in bo rekel: to pomenja enakost pri volitvah. To se pravi: da ima vsak človek le po en glas brez ozira na to, kaj je in koliko ima. Recimo, da je to res in da je vsaj nekaj v tem. Ampak, komu pa gre ta glas? Ali tistemu, ki ga poznaš in veš, da je dober? Kaj še. Tam ti dajo listino z ljudmi, ki ji nisi še nikdar videl in sploh ne veš, kdo so. Zda pa križaj, kakor voš in znaš.

V imenu demokracije vladajo v naših državah dve stranki: republikanska in demokratična. Dve stranki pomenjata dve ogromni mašini, poleg katerih je človek primeroma to, kar v Fordovi tovarni pri avtomobilu. Neki nekaj vdari ali privije, pa gre naprej. Zastan tistega, kar napravi posameznik pri avtomobilu, bi bil ta lahko vse, kakor tisti slon, ki so ga tipali slepi ljudje.

Ali je enakost pred zakoni? Hm, rajši molčim o tem. Zakaj vse naše večje organizacije, politične in nepolitične, ni drugega, kakor skupine pod komando raznih krakov.

Kje je torej tista enakost, zastran katere vpijemo toliko po javnosti? Svoboda za vse — je druga taka mera, ki pomenja vse in nič. Svoboda? V čim pa? Da delaš, kar hočeš? Pravijo, da, kar je v okviru zakonov. Dobro. Mizar, ki štapa, bi rad izdeloval mize in stole — to se pravi: rad imel delo v svojem poklicu. Delavec premogari bi rad kopal, da si zasluži za vsakdanji kruh. Kaj bi našteval — na milijone ljudi je, ki znajo nekaj in imajo tudi svobodo, — da si iščejo dela. Ampak kaj jim to pomaga, ko se dnevno vračajo domov taki, kakor so odšli v jutro. Kje je ta opetovana svoboda? Aha — svoboda govora. Govoriti lahko, kar hočeš in kjer hočeš — če ti je kaj s tem pomagano. Svoboda pisev? Radoveden sem, koliko delavskih glasov imamo v velikem angleškem časopisu.

Ampak svobodno ti je, da začneš s svojim — kar je res, če je tvoja svoboda podprta z milijoni.

Čim bolj iščem te svobode, tem manj najdem. Če študiram v čem bi mogla koristiti človeku, uvidevam, da je vredna nekaj le tam, koder je velik kapital. Če hočeš torej sam videti, kaj je svoboda, pojdi v veliko tovarno ali rudnik. Tam imajo bosi res svobodo — da te vzprejmejo ali vržejo na cesto. Da odpro svoje podjetje ali pa ga zapro, kar se pogostoma zgodi, če zahteva delavec boljši kosček kruha.

Pridem še do pravice. Pravica za vse. Kje pa? To je tako neresnično in blufarsko, da se človek res čudi, kako more živeti v demokraciji. Res, imam pravico iti, kamor hočem — kadar hočem — začeti to — začeti ono — premeniti

ali izboljšati, poiskati izboljšave zase in za svoje — izboljšati svoj položaj. — Vse to in še stotero drugega spada med tvoje pravice. Vse si lahko našteješ, ampak ne pozabi pristaviti za vsako besedo: če imaš denar. Zakaj, prijatelj, na svetu je res skoro vse mogoče, ampak absolutno ničesar ne brez — denarja. Sicer ga imaš pravico dobiti — pa si ga dobi, če veš in znaš, kje in kako.

Če bi kdo rekel: ja, enakost, svoboda in pravica so nekaj abstraktnega, kar se ne more videti, bi mu jaz odgovoril takole: palača ali cerkev, ki jo gradi arhitekt v svojih mislih, je tudi abstraktna. Ampak svoje misli beleži na papir. Pri dejo delavci s potrebnim materialom in kar je bila enkrat misel, je kasneje popolna zgradba.

Demokracija je v svojih mislih frazasta, neresnična, nejasna in brez vsake oblike. Kaj pomaga vpiji in pisati, da smo svobodni, enaki z enakimi pravicami, če nas vsak pogled v resnično življenje prepriča, da to ni res.

Danes živimo v dobi pozitivnih rezultatov, to se pravi: iz vsake misli, ideje ali dela se mora roditi nekaj. Nejasnosti ne morejo zadovoljevati človeštva več. Kazati nekaj v megli, ne da bi vedel, ali vidiš slova ali bolho, nebotično palačo ali nočno posodo — ne gre danes. In poleg velike napake, ki jo je omenjal predsednik Roosevelt, da je demokracija počasna, je druga, še večja, da je v svojem bistvu nejasna in frazasta, da pomenja lahko vse ali nič. Dokler bomo imeli milijonarje in milijonarje na eni strani, na drugi pa ljudi, ki so svoje življenje dali industriji, na stara leta pa se morajo življati z milodari usmiljenih sre — ne bomo furali prav dolgo.

Sploh se mi zdi, da to, kar imenujemo demokracija, umira naravne smrti. Vsaj demokracija, kakor jo poznamo pri nas, v Angliji, Franciji ali kod drugod. O tem ni treba, da se motimo, ali da si pripovedujemo: ni tako. Je, pa je konec.

Čim bolj zasledujemo smernice današnjega človeštva, tem bolj se prepričujemo, da ste na svetu danes dve veliki ideji, katere se prijemajo slednjega človeka: fašizem in komunizem. Imamo sicer v naši Ameriki še veliko ljudi, ki plavajo nekako v sredi, to se pravi, da stoje za tem, kar imenujemo pri nas demokracijo. Toda njihove vrste se krejijo naglo in z vsakim dnem so bližje tistemu vprašanju, ki se postavlja pred njimi in zahteva jasnega odgovora: kaj si. Katera harva se strinja s tvojim prepričanjem, ali radea ali črna — prva za komunizem, druga za fašizem. Demokracija pa je in ostane brez barve.

Fašizem je danes velika svetovna misel, ki je zaslja v vse dele sveta in med vse narode. Kar naenkrat je prišlo med ljudstvo, ki so dremali v brezbarvni demokraciji. vprašanje: kje si, kaj si? Vstani in pokaži se, ali si z nami ali proti nam. In rodil je čuda. V naših velikih državah smo misli, da živimo v kotlu, v katerega prispevajo vsi narodi sveta, toda iz njega pride le ena meza: Američan.

Tako je bilo — a danes ni več. Človeku ni treba drugega, kakor pogledati malo med Nemce, ki so tukaj v prvi, drugi, ali že tretji generaciji. Po večini ne znajo več svojega jezika. A to jih ne ovira, da bi ne bili naenkrat začutili v sebi misli, da se kljub vsi amerikanizaciji vendarle Nemci. Ogromna

večina je med njimi, ki se strinja in vzprejema hitlerizem. Zastoj jih nekateri njihovi bratje vabijo, naj ostanejo še nadalje v brezokusnem zosu amerikanizma. Baš danes čitam, odkle nemške vlade, naj se zavadejo vsi, kaj so in naj postanejo agenti velike nacionalne misli.

Enako je med Italijani. Tudi med njimi podpira velika večina Mussolinija in njegove trbante.

A ne samo to. Velika večina južno-ameriških republik je danes izrazovito fašistična ali komunistična.

Zakaj je vse to? Ker more fašizem in komunizem pokazati vidne rezultate svojega dela. Ker se ne lovi po frazah, kakor demokracija, ne premišlja, kaj in kako bi. Udari s pestjo — in delo je gotovo.

V čim je fašizem velika svetovna ideja? V tem, da je znal zdramiti napol ali celotno mrtve člane enega naroda in jim vliti zavest, kaj so in kam spadajo. Demokracija je puščala to vprašanje široko odprto: bo di, kar hočeš — mene ne briga. Tako je izginjala polagoma zavest narodne pripadnosti in manjšine so se potapljale v večinah, kakor se postavim godi z našim narodom v Ameriki.

Rekel sem v enem prejšnjih člankov, da je v vsakem človeku nekaj demokrata, nekaj fašista in nekaj komuniste. Demokrat je človek tedaj, kadar izrablja živo in mrtvo materijo v svojo korist. Pod krinko svobodne demokracije ropajo eni naravne zaklade in sile, drugi operirajo v produkciji, tretji v trgovini vse po principu: čim več trgaš, več imaš. Za take je demokracija daleč najboljša.

Zanimivo je, da so med vsemi narodi največji zagovorniki demokracije — Judje. Ali se to goči iz ljubezi do svobode, pravice in enakosti? Ali je mogoče vzrok velika ljubezen do bližnjega?

Živim v mestu, kjer je vsak tretji človek Jud in zdi se mi, da jih poznam precej dobro. In zato zapišem eno: Judje so boreci za demokracijo zato, ker jim ta dovoljuje vsako izkoriščanje materiala, živega in mrtvega. Oni dobro vedo, da so v splošnem napredku in inteligenci daleč nad vsemi drugimi narodi. In kdor je zmogeljši, tisti vlada, če ne z besedo, pa z denarjem. Imajo poleg tega prirojene lastnosti, katerih ne najdemo med drugimi narodi v tolike meri. So podjetni, pretkani, vstrajni in kar je glavno: agresivni. Znana stvar je, da Jud ne odneha. Če mora pri vratih ven, ti pa pri oknu leze notri.

Industrija-trgovina in vse, kar nosi, vse kar spada med "biznis" je njihovo polje. Kontrolirajo največje zavode in podjetja, fabrike in trgovine. Ne motim se, da je v njihovih rokah tudi polovica vsega velikega časopisja in revij, če ne direktno pa indirektno. Tako je največji ameriški list — The New York Times v njihovih rokah.

V demokraciji zmaguje vselej tisti, ki prekaša druge. In Judje prekašajo procentualno vsak narod na svetu. Zato tudi imajo.

Kar je svetovnih narodov v demokraciji, stoji na prvem mestu — Anglija. Zakaj? Zato, da pod krinko svobodne demokracije lahko dela, kar hoče. Torej iz tistega vzroka, kakor pri Judih. Da Anglija kontrolira od štiri do pet sto milijonov ljudi, je vzrok njihova svobodna demokracija, ki lepo pokriva s frazami vse, da se ne vidi, kakor delajo, kako izkoriščajo.

Koliko je pa vredna njihova demokracija na svetovnem trgu, je seveda drugo vprašanje. Zakaj oni so demokratični samo tedaj, kadar njim nese. Ne velja zastoj pregovor o Angležih: kadar iščeš pravice zase ali svoj narod, ogiba se samo angleške demokracije.

Nimam rad Mussolinija, ampak za nekatere stvari mu pa le dajem kredit. Da mogoca Anglija skače kakor močiček na spagi, da ji Mussolini prav nič ne verjame in še manj zaupa, to je zasluga njegova, ki odvaga marsikatero krivično delo. Zasluga njegova je tudi ta, da je začel drobiti silo in moč nepremagljivega angleškega leva. O stari Rusiji so rekli, da je medved z lončenimi nogami. O angleškem levu bi se pa lahko reklo, da ima nogo, kakor ruski medved, telo pa — iz žajfastih mehurokov.

Če na drugi strani pogledamo, kdo najbolj vpije: demokracija, demokracija, vidimo le ljudi ene vrste: tisti, ki imajo. Čim več imajo, toliko bolj so glasni. Kdor nima, ne lovi fraz. Kar išče, je kruh, zaslužek in mir. To je važno, da vemo, zakaj ljudje se večkrat izprašujejo: kako je bilo mogoče, da sta prišla Mussolini in Hitler na tako povrsje — kljub temu, da sta bila v življenju tako navadna človeka, kakor jaz in ti. Ni bila sila, ki jim je pomagala, ampak navadno ljudstvo, katero je bilo sito frazaste demokracije. Hotelo je imeti kruh, zaslužek in mir. Če je dobilo to ali ne, tega ne vem, vem pa, da stoji velikanska večina naroda za njima. To je resnica, zakaj če bi ne bila, bi ne imela v Ameriki toliko pristavev med sloji, kateri bi čisto lahko živeli brez obeh. Kdor se hoče prepričati o tem, naj kar gre med Nemce in Italijane.

Z demokracijo torej loputajo vsi tisti, ki grabijo zase, ki izkoriščajo za svoj namen to, kar imenujemo svoboda, enakost in pravico. In to velja v gotovi meri tudi za tiste, ki ne grabijo materialnih koristi, ampak zbirajo v gotove namene recimo ljudi.

Zato pravim, da je v gotovem oziru vsak človek demokrat, če in dokler mu kaže.

Kdor si pomore, gleda pred vsem, da obdrži, kar ima. Dokler je v demokraciji varnost zadostna, je z njo. Kadar se začne bati za svoje, jo zavije med fašiste.

V pravkar končani seziji je bilo na stotisoče Američanov po Evropi, Potovali so največ po nemški in italijanski liniji in najmanj po svoj domaći — ameriški. In vračali so se polni hvale o Nemčiji in Italiji, koder ni strajkov ne piketov. Zelenka roka skrbi za red — in to jim ugaja. Jaz računam, da je polovica Amerike vsaj delno v fašističnem taboru in da bomo imeli v naših državah v doglednem času izbiranje pred sabo: kam. Se ga ne moremo ogniti, zakaj v vodeni demokraciji smo že tako dolgo in moremo pokazati tako malo, da se je res že slednji naveličal.

In to ni nič čudnega, če pomislimo, koliko se piše in čveka, pa nikamor ne pridemo. Če se je pol leta kregalo stotideset milijonov Američanov za par starih sodnikov, potem vemo, kaj smemo in moremo pričakovati, kadar pride res kaj važnega na vrsto.

Res, demokracija je lepa, če je človek sam v lepem, je dober, če živi sam v takih razmerah. Mitijoni takih, ki ne delajo ali delajo za tako plačo, da komaj žive, pravijo: k vragu z njo. Dajte nam kaj takega, odpravilo tako vidne krivice in delalo, da bomo res videli rezultat. Tako nam dajte, pa naj bo že kar hoče.

In gotovo je, da nekega dne tudi pride.

BOPAR VIDMAR.

James Vidmar, notorični bančni ropar in morilec, ki je pobegnil iz zaporov v Clevelandu, je bil zopet pripeljan v Cleveland. Zagovarjati se bo moral na zvezni sodnji. Vidmar se je v zaporih stpel s svojim tovarišem Slapakom, katerega dolži, da ga je izdal.

Peter :: Zgaga

NIKO NEMA, STA JUGO-SLAVEN IMADE . . .

Čao Kung . . . Tako se imenuje budistični duhovnik v Tientsinu, ki so mu v zadnjem času dokazali, da je japonski špijon in da je njegovo delovanje naperjeno proti Kitajcem.

Čao Kung je šele nedavno dospel na Kitajsko iz Indije. Pred tremi ali štirimi leti.

In ni kitajskega rodu, dasi obvlada kitajščino kot malokdo. Saj sploh v Aziji rojen ni bil.

Kitajščine — enega najtežjih jezikov — se je naučil v dveh letih. To je rekord. Nekateri se je brezuspešno uče dvajset let.

In Kungu ni tuj duhovniški poklic. Svoječasno je bil namreč protestantski pastor. V Angliji je bil posvečen v svečeniški stan.

In v Angliji je bil izvoljen tudi za poslanca. Tri leta je zastopal v spodnji zbornici neke južno-angleške okraj.

Toda takrat ni bilo njegovo ime Čao Kung, ampak se je pisal Timotheus Lincoln, kar pa tudi ni bilo njegovo pravo ime. Njegovo pravo ime je Trebič — Ignac Trebič. — Rojen je bil pred dobrimi šestdesetimi leti v Osijeku na Hrvaškem.

Ignac Timotej Trebič Lincoln Čao Kung (to je le nekaj njegovih imen in nazivov) je najbolj prosluli mednarodni špijon in spletakar, kar jih pozna sodobna zgodovina.

Vse države tekmujejo za njegovo naklonjenost in vse države se ga boje.

On namreč ne voluni in ne izdaja za denar, pač pa voluni in izdaja le zaradi izdajstva in volunstva samega.

Pred sedmimi leti je bil v Indiji, v Londonu so pa zaradi težkega zločina njegovega sina obsodili na smrt.

Ko je zvedel, da je smrtna obsodba potrjena, se je odpravil proti Londonu. Natančno je preračunal, da bo začela dospel.

Na Ceylonu mu je bil pa ukraden potni list. Ukradli so mu ga angleški vladni agenti. — O, saj če bi bil včeraj tukaj, — je vzkliznil, — bi bil moj sin še živ.

Angleške oblasti niso prav nič dvomile o tej njegovi izjavi.

Po vojni — začasa Kappovega puča — je bil Trebič v Nemčiji.

Tri dni je trajal puč, in tri dni je bil Trebič minister Kappove vlade.

Ko Amerika se ni bila v vojni, je Trebič v Ameriki ruval proti Angliji.

Zlepa ga niso mogli izslediti, dasi so na vseh koncih in krajih čutili njegovo izdajstvo in njegov vpliv.

Ameriška tajna služba ga je zasledovala — dolgo, dolgo, brez uspeha.

Neke zimske noči leta 1916 je stopil iz znane nemške restavracije na 34. cesti v New Yorku človek z zaviranim ovratnikom in klobukom, potisnjenim nizko nad oči.

Ko je hotel stopiti v avtomobil, ga je nekdo zgrabil za vrat in siknil: — Imam te, Boga ti —.

Agent ameriške tajne službe, hrvaški rojak Ivan Grgruvich, je dobil svojo žrtev — Ignac Timotej Trebič Lincoln, kateri mu je pohlevno odgovoril v materinščini: — Znam sam, da če me Hrvat!

Poslali so ga v Anglijo, kjer je bil dve leti zaprt.

Po Kappovem pučlovstvu v Nemčiji ga je zanesla pot v Azijo.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

BOGATA LETINA V CALIFORNIJI

Napisal J. R. SIMONICH, Porterville, Cal.

Odkar zabeležujejo vremenski rekord v Californiji, je letošnja sezona več deževala, kakor katero drugo leto zadnjih 45 let. Zastran tega ni meni potrebno pregledovati starih zapisnikov, ker so mi vremenski pojavi dobro znani, saj bivam tu že čez pet in štirideset let.

Deževati je začelo že zgodaj v minuli jeseni. Rastlinstvo se je hitro okliko in pogladilo bujno rast. Po novem letu je pritisnil hud mrz, ki je povzročil na oranžnih nasadih ogromno škodo, pa tudi ta rana se bo še kasneje zacelila. Proti koncu meseca januarja je začelo neprestano deževati, da so reke in potoki prestopili svoje struge. Tulare Lake, ki je bil že več let suh, koder so sejali pšenice, je letos voda napolnila in uničila čez 100,000 orolov posejane pšenice.

Sedaj pa, ko je voda upala, gnije na mestih na tone rib, ki povzročajo daleč na okoli, neba jarko prijeten duh. Ker so bila polja močno zamočena, je blagodejno vplivalo gorko vreme na vse solve, posebno pšenični pridelek je letos tukaj prekosil vsako žetev, kar je pomni zgodovina našega okraja. Dobro obdelana zemlja je rodila od 10 do 15 vreč na oralu. (Ena vreča pšenice tehtala okrog 140 funtov).

Cena, zgodaj omlateni pšeni, je bila \$1.75 za sto funto. Prekupeci so bili oplateni, da je rja uničila vse pšenični pridelek. Osrednjega zapadla, kar se je pa izkazalo, da ni bilo tako hudo, kakor so spočetka računali. Posledica tega je bila, da so cene našim pridelkom začele padati. Pšenična cena tukaj je sedaj okrog \$1.45 za sto funtov. Vsekako, primeroma cena za obilen pridelek.

Meseca septembra in oktobra potrebujemo največ poljskih delavcev. Treba je obirati grozdje po obširnih vinogradih, bodisi, da ga pošiljamo svežega v iztočne države, ali da ga doma na solnu sušimo. Tako suho grozdje (rozine) potem, ko gre skozi poseben proces, zavajajo v pakete, ki jih razprodajo križem sveta. Za na solnu posušeno grozdje Thompson plačujejo sedaj \$65 za en otono.

Z grozdem iz katerega delajo vino, je tudi dosti dela. Vinogradniki, ki je prodal svoj pridelek vinarni, ga mora pripeljati na mesto, kamor ga je prodal. Za tono vinskega grozda mu plačajo od \$15 do \$20 z ozirom na kakovost.

V Californiji so vinarne, ki se ne menijo o tisoč galonah vina. Več jih je, ki naredijo vsako jesen več milijonov galonov.

"St. Lucia Vinery" je letos povečala svoje prostore za deset milijonov galonov. V Fresno ima svoj glavni stan in pisarno. Italijanska kompanija v Delano je opremljena z vsem, kar potrebuje, da naredi vsako leto dva milijona galonov vina. Vobče, Italijani ne spijo, kadar pride čas za vino delati, bodisi na malo ali v velikanski množini.

Na mesto lesenih kadi gradijo iz cimenta in jekla ogromne rezervoarje, podobne "silom". Odkumeči sok odtočijo, trop in droži skuhajo za žganje, ki ga potem pomešajo v vino, da jim ne škisa. Torej množina spirita, vino in druge primese naredi "fortified wine", ki je stanovitno, ampak, zdravju škodljivo.

So pa posamezniki, ki ne poznajo nikakih primese, njihova vina so pristna in naravna. Takle vina napravljajo za prodajo Mrs. F. M. Stefanich v Fresno. Jaz pa sem vselej najbolj

Jerry Koprivšek, ml.

vodja Jerry's Starlight Orkestra, ki bo nastopil v nedeljo na prireditvi Društ. Sv. Frančiška v Slovenskem Domu v Brooklynu.

NESREČA MLADEGA SLOVENCA.

Pri čiščenju lovškega orožja se je ponesrečil obstrlel 23-letni Joseph Jaklič, sin znanega Jakličeve družine v Milwaukee, Wis. Mladi Joe je hotel pripraviti potrebno orožje za otvoritev lovške sezone na jelen, ki bo trajala do 28. novembra. Čistil je lovške puške in med orožjem je bil tudi star, zarjavel revolver, iz katerega je hotel odstraniti kroglo. Nesreča pa je pri tem hotela, da se je orožje sprožilo in krogla je predrla mladeniču levo stran prsi, dva prsta nad nad srecem ter obšla pod levo ključnico. V zasilni bolnici so ranjenemu odstranili kroglo in zdravniki trdijo, da rana ni nevarna, če se ne razvijejo kakšne komplikacije. Zdal se nahaja v Deaconess bolnišnici v nadaljni oskrbi. Oče John, ima v Gliddenu, Wis., 300 milj iz Milwaukee, obsešno posestvo, po katerem se razprostirajo obširni gozdovi, polni divjadi. Tja sta nameravala prihodnji mesec na lov.

ga je na californijski strani, druga polovica v Nevadi, ter meri 73 milj naokoli. O poletnem času je jako živahno, saj ga obiskujejo nešteto izletnikov. Dana jim je prilika se na čolmih voziti, ribariti in drugo. Bogatinci pa imajo ob jezeru svoje krasne vile.

Srnjakov sicer nismo domov prinesli, drugače pa nam ni žal za ta lovski izlet, kajti videli smo dosti in smo imeli "good time."

V Californiji se čimdalje udomačuje streljanje z lokom. Te ga športa se udeležujejo tudi ženske. V Fresno so imeli 2. in 3. oktobra strelne tekme z lokom (Archery tournament). Udeležba je bila velika obojega spola. "Championship" je odnesel znani Larry Hughes iz Los Angeles, ki je naredil 1419 "points" in najboljša ženska z lokom je bila Mrs. Bee Hodgson iz San Pedro, Cal. Naredila je 927 točk. Za to priliko sem jim jaz naredil 12 tarč (targets) v velikosti 16x48 inčev.

Pozdravi!

VELIKA PRIREDITEV V NEDELJO

Kot je bilo že večkrat poročamo, priredi društvo Sv. Frančiška Seraf. št. 46, KSKJ s sodelovanjem pevskih društev "Slovan," "Domovina" ter tamburaškega zbora velik koncert v proslavo 40-letnice, in sicer v nedeljo dne 31. oktobra 1937.

Dopoldne ob 10. uri bo slovesna sv. maša v slovenski cerkvi sv. Cirila na 62 St. Marks Place, New York City, katero bo daroval častiti gospod župnik Rev. Gabrenja. Članstvo našega društva pa se napreša, da pride ob pol devetih v cerkevno dvorano, da nato skupaj odkorakamo v cerkev.

Popoldne se vrši koncert s sodelovanjem zgoraj omenjenih društev v Slovenskem Narodnem Domu 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Začetek točno ob 4. uri popoldne, kar se proti, da vsakdo vpošteva ter sliša priti o pravem času, ker je program zelo obširen, ter bi bilo zares škoda, ako bi katero točko zamudili, ker bodo vse prave zelo zanimive. Vstopnina samo 40 centov za osebo. Otroci v spremlstvu staršev so prosti vstopnine. Naj omenim, da so na programu odlični govorniki: generalni konzul kraljevine Jugoslavije, dr. Božidar Stojanović, zastopnik K.S. K.J., Rudolf Rudman, itd. Navzoče bo pozdravil društveni predsednik Mr. John Cvetković.

Kot nekaj "pritoljšek" na tej prireditvi pa bode brezdomno kazanje filmskih slik naše mile Slovenije in Jugoslavije, ki iz prijaznosti predstavlja Cunard White Star Line. — Da bo pa vsega v izobilju za lačna in žejna grla,

MEDNARODNA UMETNIŠKA RAZSTAVA V PITTSBURGHU

Napisal IVAN BUKOVINSKI

Ko sem srednjekotbersko nedeljo popoldne premišljeval, kam naj bi se podal, kajti dan je bil krasen kakor cvetoča nevesta, sem se nenadoma spomnil, da je bila pretečeno nedeljo, dne 14. oktobra otvorjena v Carnegie Institutu običajna letna mednarodna umetniška razstava, in problem je bil hitro rešen.

Razstava je letos dosti obsejnejša od lanske, ko je bilo zastopanih samo 7 narodov z okoli 300 slikami, dočim je letos udeleženi 13 držav s 407 slikami, od katerih jih odpade na Združene države 107, ostale pa spadajo sledečim: Anglija, Francija, Nemčija, Italija, Španija, Poljska, Belgija, Čehoslovakija, Danska, Švedija in Norvežija. — Vsih sta bili udeleženi tudi Finska in Rusija, najbolj pa me je presenetila odsotnost naše najbližje sosedice — Kanade.

Razdeljenih je bilo 8 nagrad za najboljša dela, katere so skoro vse odnesli starokrajci, samo ena je ostala tu v Ameriki, in so naslednje:

sploh omenjati ni potrebno, kar bosta prav gotovo dobro preskrbeli v tej stroki dobro izurjena rojaka Schuster in Bupnik, katera vršita te posle že več let v Slov. Nar. Domu. Pravi prijazni ste vabljeni vsi rojaki in rojakinje ob blizu in daleč, da nas posetite na tej redki proslavi. Zagotavljam vam, da bo tudi mi isto storili ob priliki vaših prirediteljev. Z rojakiškim pozdravom,

Anthony Svet, nadzornik in poročevalec.

1. Nagrada, \$1000 — George Brayne (Francoz) za sliko "The Yellow Cloth".
2. Nagrada, \$600 — Felice Casorati (Italijan) za sliko: "Women Near a Table".
3. Nagrada, \$500 — Josef Pieper (Nemec) za sliko: "Family Portrait".

1. častno priznanje (Honorable mention) 400 dol. — Robert Philipp (Amerikanec) za sliko: "Dust to Dust".

2. častno priznanje, \$300 — Oskar Kokoscha (Nemec) za "Karlsbrücke" (most preko reke v Zlati Pragi na Češkem).
3. častno priznanje, \$200 — Grau-Sala (Spanec) za sliko "Carnival".

4. častno priznanje, \$100 — Marcel Gromaire (Francoz) za sliko "The Night Watchman".

Kot 8. nagrado \$300, pa je podelil "Alleghany County Garden Club" Čehoslovaku Vaelavu Spala za slikarjo — "Still Life with Flowers", ki je še precej čedna.

Kot ponavadi vselej, tako je tudi to leto občinstvo bilo zelo razočarano glede polovice razdeljenih nagrad, zlasti pa radi prve nagrade. Po kakih estetičnih pravilih tozadevni sodniki poklanjajo umetniške nagrade, to je za nas navadne zemljane, ki nismo umetniki, pa vsekakor imamo nekaj pojma, kaj je in kaj ni lepo, velika uganika.

Največjo zausnico je prejela umetnost s sliko prve nagrade "Rumeno platno". Na vkorno naslikani mizi se razodeva košček žaltage pogrinjala, nekaj sadja in pa iz fantazije izvirni predmeti, katerim pa ni imena, ker ne sličejo nobenim stvarim.

Zdi se, da je umetnik kaz z daleka lučal oljnatu barvo na nedolžno platno. Hotel sem reči, da je slika pol tica pol miša, ali s tem bi jo preveč pohvalil. Francoski umetnik, ki jo je naslikal, je zastopnik takozvane abstraktne ali kubistične umetniške šole, ki je zelo v sodru s futuristično strujo, katera se je razširila pred svetovno vojno po evropskem kontinentu v umetnosti in tudi v književnosti. Njena tipična lastnost je bila, da je stvari in ideje, potem ko jih je več ali manj potvorila, skladala drugo poleg druge v največjem kontrastu in nerodu.

Nadaljni tri zgledi, kakšna ne sme čiti umetnost, so nagrajene slike: — "The Night Watchman", "Carnival" in pa "Dust to Dust", (Zdr. države).

Vzemimo zlasti prvo. Na njej je pripeta luna, spodaj se nahajajo razni nejasni predmeti, menda orodje, ob strani pa čepi nočni železniški čuvaj — a harmoniko v rokah! Izgleda kakor železni mehanični mož ali takozvani "Robot".

Spasno pri celi stvari pa je, da so letos razdeljevalci nagrad vzeli na piko — mizo, kajti ta kos pohištva igra vlogo v vseh prvih treh obdelovanih slikah. Bogve v kaj se bode prihodnjice zaljubili? Najbrže — v postelji.

Ako bi se vrnili na svet slovečih srednjeveških umetnikov — velikani kot so Michaelangelo, Rafael, Leonardo d' Vinci, Rubens, Rembrandt, Botticelli, Van Dyck, Titian, ki je dočkal skoraj celo stoletje in je slikal še v 99. letu starosti tik pred svojo smrtjo, in mnogi drugi, bi prav gotovo ne verjeli svojim lastnim očem, videti, kaj vse ljudje packajo in mažejo na platno v imenu in na račun umetnosti.

Pravijo, da resnični umetnik, umetnik po božji volji, ne kopira ali posnema prirode, narave po fotografiranih vzorcih, temveč ustvarja nekaj dočela novega in izvirnega po svoji bujni domisljivosti, iz svoje lastne duše. Dobro, naj bo tako, ali tu v tem slučaju mora vladati neko soglasje, harmonija, pravo razmerje med toni, zvoki, glasovi, posameznimi deli in idejami v glavi, slikarstvu, kiparstvu, arhitekturi in književnosti, da je delo v resnici lepo in imamo od njega umetniški užitek. Kajti kjer je harmonija, tam je lepota, ako pa v umetnosti ni harmonije, ni tudi lepote, in tisto potem ni umetnost v pravem smislu besede.

Izmed nagrajenih del sta mi še najbolj ugajali sliki obeh Nemcev: "Karlsbrücke" in pa "Family Portrait". Zanimala me je tudi slika nekega ameriškega umetnika: "Ward room" (in hospital).

Večina razstavljenih slik je tudi na prodaj in cene so od \$250 naprej. Med zunanji ste dve najdražji francoski: "Loulou", št. 194, \$8000 in "Harlequin", št. 198, katere cena je \$18,000. Med ameriškim najdražja pa je "Deadlock", št. 83, \$10,000.

Razstava bo trajala do 5. decembra in je odprta čez teden od 10. do 10. ure zvečer, ob nedeljah pa od 2. — 6. popoldne. Dasiravno ni na vsej razstavi ne ene slike, ki bi bila izreden umotvor ali takozvani "masterpiece", vendar pripočam rojakom, da si jo ogledajo, kajti med tolikim bogastvom podob je dosti lepih in značilnih, na katerih oko počiva s zadovoljstvom in užitkom, duša pa pozabi za nekaj časa na vsakdanje križe in težave.

Slovenci v Kanadi

Slovenska poroka.

Poročil se je v Vancouver, B. C., Jože Kastelic z gđ. Tončko Sedlar, dne 7. oktobra. Ženin je uslužben pri Canadian Pacific Railway, nevesta je pa pravkar prispela iz starega kraja in je hči pokojnega gostilničarja Antona Sedlarja iz Novega mesta. Obilo sreče!

Poročilo kanadske Slovenke.

Tu Vam pošljem \$1 za knjigo "Naši kraji". Vem, da se mi bo dopadla, ko bom zopet enkrat videla naše kraje, če ravno samo na papirju. Še vedno mislim na našo ljubo Slovenijo. Škoda, res, da si moramo kruha iskati v tujini.

Tukaj je nekaj Slovencev in Slovenk, pa smo zelo rastepeni. Včasih pa se le seštanemo in se veselo zabavamo. Upam, da se bo božične praznike zopet snidemo, ter se skupno veselimo.

Priporočam vsem Slovincem list "Glas Naroda". Brez tega lista jaz ne morem biti. Že 7 let je, kar sem prišla iz starega kraja, in ga redno dobivam vsaki dan. V njem je mnogo lepih romanov, pa tudi novice iz starega kraja rada slišim. Najbolj pa mi je všeč kolona Petra Zgaga, ker nam vedno kakšne smešno pove.

Nekaj Slovencev tukaj nas je farmerjev, nekaj pa jih dela po majnah. Letino smo imeli dobro, in je bil pridelek zadovoljiv. Torej pozdrav vsem rojakom.

Mrs. E. Truden, Midway, B. C.

Zahvala kanadskega društva.

Člani Slovenskega pevskega društva "Zarja" iz Timminsa, katero je napravilo 10. okt. izlet v Kirkland Lake, se zahvalimo v prvi vrsti bratekmu pevskega društvu "Tri glav" iz Kirkland Lake, ker so nam bili tako sijajno povod v pripomoček. Nadalje se zahvalimo vsem prisotnim obiskovalcem. Posebna hvala Mrs. Raul, Mrs. Malešič, Mrs. Prkopec, Mrs. Mulc, Mrs. Balant, Mrs. Kraje, in Mrs. Mele, nadalje Matiju Otoničarju, Francelju Raulu, kakor tudi ostalim.

Nad vse nepričakovani sta bila povečerek in zabava pri prijatelju Mele-tu in Otoničarju. Ker pa imamo Slovenci večnoma vsi globoka grla, nam je žal, ker smo morali tako rano zapustiti Kirkland Lake.

Najlepše pozdrave vsem!

O d b o r.

Pogorelec Barich se zahvaljuje.

Dolžnost mi je, da se vsem javno zahvalim za darovane prispevke k gradnji mojega novega doma. Ker bi vzel preveč prostora v listu omeniti vsakega posameznega darovalca po imenu in vsoto prispevka, zato se Vam vsem skupaj iz srca zahvalim.

Najlepša hvala Vam Slovincem v Kirkland Lake, Ont., za zbrano lepo vsoto \$98.70. Zahvalim se tudi Mr. Rudiju Pecharju in Mr. M. Malešiču, ki sta zbrala tolikšno svoto.

Nadalje se lepo zahvalim Slovincem v Schumacker in Timmins, Ont., za prispevani dar \$67. In lepa hvala Mr. Andrew Banichu za njegov trud, ko je zbral okoli, ker vem, da je to težko delo.

Srečna Vam hvala, Slovenci v Toronto, Ont., za prispevani znesek \$40. Lepa hvala tudi Mr. Franku Pecek, ki se je potrudil v času največjega dela na farmi, zbral okoli angleških farmerjev in zbral znesek \$65.

Moram se tudi zahvaliti tukajšnjim slovenskim farmerjem za njihovo pomoč pri gradnji moje nove domačije, če ravno ima vsak še dosti dela na svoji farmi.

Bil sem zelo obupan v času moje nesreče, ko sem naenkrat izgubil svojo domačijo. Gotovo je vsakemu znano, kako so dražje, in da je začetek povsod težak, vsled česar sem bil tem huje prizadet.

Z božjo pomočjo in pomočjo dobrih ljudi zraste upanje in moč v človeku.

Torej najlepša hvala Vam, Slovincem in rojakim vsem skupaj. Obiščite me ob priložnosti, ker grozdje je dobro obrodilo.

Le priidi, prijatelj, Ti pišga bom dal.

Vas hvaležno pozdravljam.

Joe Barich, Beamsville, Ont.

NAROČITE SE NA "GLAS SLOVENSKE DNEVNIŠKE NARODA" NAJSTAREJŠI AMERIKI

VABILO NA VESELICO SKUPNO VESELICO

Z MALO POJEDINO

PRIREDE TUKAJŠNJI

VDOVCI in VDOVE Z ČLANI SLOVENSKEGA DOMA, Inc., na 36 Danube Street, Little Falls, N. Y.

V SOBOTO ZVEČER, 30. OKTOBRA

Vabl se vse tukajšnje Slovence, kot tudi iz drugih naselbin, da nas obiščejo ta večer. — Zabave in okrepčila ne bo primanjlovalo. IGRAL BO TUKAJŠNJI ORKESTER RAZNOVRSTNE KOMADE, DA SE BO VSAK LAHKO ZAVRTEL, AKO MU BO PRIJALO VSTOPNINA ZA VSE ODRASLE JE SAMO 25 CENTOV, Otroci PROSTI, ZA OBILNO UDELEŽBO SE PRIPOROČAJO VDOVE IN VDOVCI TER SLOVENSKE DOM. — NA SVIDENJE 30. OKTOBRA.

Frank Masle.

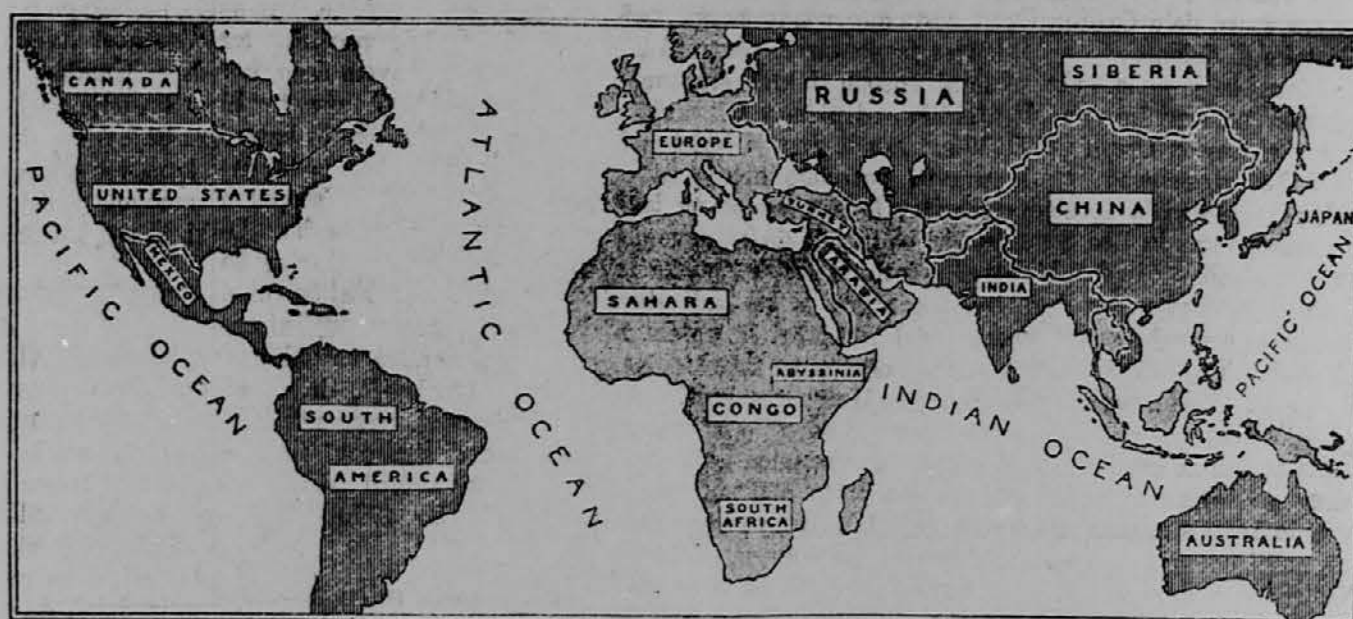
SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

V STIRIINŠTIRIDESETEM LETU

ŠTIRIINŠTIRIDESET LET . . . skoro pol stotletja . . . je pomembna doba za tako publikacijo v izseljenskem svetu . . . Težko ga je izdajati posebno v teh časih, ko ni novih priseljencev, stari se pa poslavljajo zavedno. Spominjamo se let, ko smo poslali med naše ljudi osem do deset tisoč izvodov. Tega seveda danes ni več mogoče, navzlic velikemu in splošnem zanimanju za Koledar . . . V depresiji je bilo treba najti načine in sredstva, da so se stroški, ki smo jih imeli s to publikacijo, zmanjšali, ne da bi bila vsebina prizadeta. Dosti smo prihranili pri poštnini, ko smo začeli tiskati Koledar na lažji papir . . . Poleg tega nam prejšnja leta ni bilo mogoče uvrstiti toliko slik, kajti klišeji so dragi, če moramo računati s primeroma majhno naklado. Slike je torej nadomestilo čtivo. Ako vzamemo okroglo število 1000 izvodov, je

samo za prvi izvod 70 odstotkov stroškov, dočim se drugih 30 odstotkov razdeli na ostalih 999 izvodov . . . Težko nam je bilo že vsaj približno ugotoviti, koliko izvodov bomo prodali, ker so bile razmere silno nestalne in je vedno na slabše kot pa na boljše kazalo. Vsak neprodan iztis je pomenil izgubo za nas. Zavaljo tega smo pa dali letos

Koledar v predprodajo. Na podlagi vnaprej dobljenih naročil bomo približno dognali, koliko ga nam je treba tiskati . . . Poslužite se naročilnega lista in si zamčite izvod Koledarja za leto 1938. Jamčimo Vam, da boste pri čitanju te knjige deležni dovolj zabave in razvedrila.

IZBRANI
INFORMA-
TIVNI
ČLANKI
IZ VSEH
DELOV
SVETA

...160 strani zanimivosti...

POVESTI ZGODOVINA ZEMLJEPISJE NARAVOSLOVJE
GOSPODINJSTVO HUMOR RAZNOTEROSTI

KRATKA VSEBINA LETOŠNJEGA KOLEDARJA

Iznajdbe jugoslovanskega učenjaka Nikole Tesle . . . Povesti nekaterih najboljših svetovnih pisateljev — Maupassanta, Selme Lagerloef, Garšina itd. . . Pomen ruskega poleta preko Severnega tečaja . . . Nobena ljudska armada ni tako kruta, kakor armada mravelj . . . Rojaki z Vrhnik in Borovnice bodo z užitkom čitali opis največje zanimivosti njihovih krajev . . . Masaryk, največji evropski državnik . . . Carovnije z igralnimi kartami . . . Temeljni vzroki kitajsko-japonskega spora . . . Različni tipi moških . . . Solventnost slovenskih podpornih organizacij . . . Nekaj, kar bi moral vedeti vsak ameriški delavec . . . Najvažnejše točke postave za javno zaščito . . . Zanimiva povest Franka Troha . . . Pesmi Ivana Bukovinskega . . . Par najboljših, kar jih je kdaj Peter Zgaga napisal . . . in še mnogo zanimivosti

Stane Vas samo 50 centov. Poštnino plačamo mi.

(V Združ. državah lahko pošljete znamke)

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Blagovolite uporabiti ta listek:

Knjigarna "Glas Naroda"
216 W. 18th St., New York

Pošljite mi _____ izvodov Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1938. Prilagam Money Order za _____.

(V Združ. državah lahko pošljete namesto M. O. znamke)

Ime _____

Naslov _____

10, 28

Bogato Ilustriran

**Izide
novembra
meseca**

**ZEMLJEVID
ZDRUŽENIH DRŽAV**

Kdor naroči Koledar sedaj, bo dobil ta zanimiv zemljevid brezplačno.

Na drugi strani zemljevida so imena vseh ameriških mest in koliko prebivalcev imajo. Nadalje:

Koliko prebivalcev je imela vsaka ameriška država pri predzadnjem in pri zadnjem ljudskem štetju;

Glavno mesto vsake države in število prebivalstva;

Zračna razdalja med večjimi mesti;

Zgodovinski podatki posameznih držav;

Razdalja med ameriški mesti in mesti v Južni Ameriki, itd.

VELIKOST 17 x 24 PALCEV

Zemljevidu je dodanih pet zgodovinskih zemljevidov Amerike

POVRATEK PO DVANAJSTIH LETIH

MR. JOŽE REMS IN NJEGOVA SOPROGA

Prejšnji teden se je po dvanaajstih letih vrnil iz domovine v Ameriko v spremstvu svoje soproge Mr. Jože Rems, ki je našim čitateljem dobro znan kot — Joža iz Most pri Ljubljani.

Amerika mu ni tuja — saj je preživel tukaj dolgih štiri deset let in se je kot le malokdo vdeleževal v našem javnem življenju.

Kot mlad fant je bil — že leta 1893 — v zvezi z "Glasom Naroda", nakar je delal v različnih bankah — najdalje pri svetovno znani tiskalni družbi Knauth Nachod & Kuchne — prav do izbruh svetovne vojne.

Nato je dobil službo v Sakserjevem bančnem podjetju, kjer je bil do leta 1925. Takrat se je vdrugič poročil in odpotoval v domovino.

Ves čas svojega bivanja v Ameriki je bil nadvse aktiven na društvenem polju. Ustanavljal je društva — kulturna in polporna — in v New Yorku je skoro ni bilo slovenske kulturne prireditve, da bi Jože ne pripomogel k uspehu s svojim delom in strokovnjaškim nasvetom.

Prva žena, ki je umrla leta 1921, mu je povila pet otrok — dvojce deklet in tri fante.

Njegova najstarejša hči je postala leta 1918 žrtev influence, in tihi udarec je bil Joža le s težavo prenesel. Ostali mu že žive in se — kot se je ob svojem povratku prepričal — prav "dobro komandirajo".

V Mostah pri Ljubljani imata z ženo hišo, ki jo je Joža povsem preurenil po ameriškem vzoru.

Kot naš zastopnik v domovini se Joža dobro postavi.

Rojakom, ki imajo svojce v Ameriki, je vedno pripravljeno storiti to ali ono uslugo, pa tudi marsikatero Amerikane, ki se je podal na obisk v domovino, je s svojim posredovanjem obvaroval različnih situacij in stroškov.

Glede ameriških zadev je Jože v domovini živ vir informacij. Tisti, ki so poslušali njegove nasvete, niso storili napake.

V Ameriki namerava ostati dva ali tri mesece.

Objubil nam je, da bo od časa do časa kaj napisal v "Glas Naroda" o starokrajških razmerah. Tankašnje razmere pozna in ve, kaj tukašnje rojake zanimajo.

Njegovi soprogi in njemu želimo po dvanaajstletni odsotnosti prijetne počitnice v New Yorku.

SLOVENSKE NOVICE

SMRTNA KOŠA

V Clevelandu je preminula Rose Sinti, rojena Stanko. Umrla je v St. Lukes bolnišnici, kamor je bila pripeljana dva dni poprej, radi bolezni, ki jo je nadlegovala že nekaj tednov. Rajna je v naselbini mnogim poznana ker je bila večino vsega svojega življenja v javni službi; več let je po naselbini proučevala in opravljala sanitarno oskrbovanje po hišah za mesto in med našimi ljudmi, tolmačila pouk sanitarnosti v družinah. Li niso bile večje in ki se niso v slučajih potrebe vedele kam obrniti za podporo. Potem je pa stopila v službo firme A. Grdina in sinovi v prodajalno za pohištvo in ostala dolgo let, dokler ni pričela bolehati.

V Clevelandu je po kratki in mučni bolezni umrla v St. John's bolnišnici Mary Logan, roj. Travnik, stara 58 let. Zapuščena soproga in 7 odraslih otrok. Rojena je bila v vasi Globoko, fara Krka na Dolenjskem, kjer zapuščena brata Antona Travnika in veliko sorodnikov. V Ameriki je bivala 42 let.

Zadnje dni je v Joliet, Ill., umrl rojak Josip Kastelec, star 45 let in dema od Trebnja na Dolenjskem. Zapuščena žena, 2 sinova in 4 hčere. — Dalje je umrl bolj nanezgloma Mihael Metek, star 27 let in rojen tu. Zapuščena žena, dva otroka, starša in pet bratov ter pet sester.

V Clevelandu je preminula Marija Rus, roj. Krašovec, stara 83 let. Doma je bila iz vasi Trtnik, fara Loški Potok na Notranjskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1928.

V Clevelandu je od kani zadet naglez umrl rojak Louis Gréar. Bil je samec, star 46 let in je bival v Ameriki 31 let. Doma je bil iz Št. Ruperta na Dolenjskem.

PETDESETLETNICA

V Worcester, N. Y., je praznoval znani rojak Frank Kerzman svoj petdeseti rojstni dan. Čestitilo mu je dosti prijateljev in mu dalo nasvete, kako se mora ravnati na poti proti šestemu križu. On in njegova soproga Katie se lepo zahvaljajeta za darila in za šopek. Posebno hvalo pa izrekata muzikaroma Mr. Franku Poliehu in Mr. Franku Pirnatu ter Mrs. Mary Pirnat, ki je tako dobro leske napravila. Poleg omejenih so bili navzoči: Mrs. Fr. Pirnat, Mrs. Polieh, Mr. in Mrs. Frank Hren, Mr. in Mrs. Frank Russ, hčerka Jennie, Mr. in Mrs. John Davis Sr., in sin Frank, Mr. in Mrs. Anton Habine, Mrs. Antonia Hren in Mr. Anton Hren.

ZA ZIMO SE JE PRIPRAVIL

Že zadnji mesec ni je potekla naročnica — piše Frank Makovich iz New Duluth, Minn. — pa bo te morda že oporestili, ker sem se zakasnil. Vem pa zato danes pošiljem šest dolarjev. Zlati bo namreč čas čitati. V eno roko Glas Naroda, v drugo pa kozarce kalifornijskega; zakurjena peč in par klebas na mizi. Ali si more človek kaj lepšega predstavljati? Tudi tebe povabim. Zgoda. Čemu se vedno po Pennsylvaniji klatiš, sem pridi. Boš videl, kako je pri nas lepo in prijetno. Vdove in dekleta te že težko čakajo. Z delom je bilo dozdaj še dosti dobro, zdaj je pa začela jeklarska družba delavce odpusčati. Nič ne vemo, kaj bo. — Pozdrav!

Z delom je bilo dozdaj še dosti dobro, zdaj je pa začela jeklarska družba delavce odpusčati. Nič ne vemo, kaj bo. — Pozdrav!

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

ROJAKINJA ZASTRUPILJE NA PRI DELU

Za zastrupljenjem na nogi je umrla v Butte, Mont., 22-letna Elsie Petrovič, rojena v Ameriki. Zastrupila se je pri delu v tovarni. Za njo žalujejo mati, dva brata in sestra.

SLOVENSKO ŽIVLJENJE V LORAIN, OHIO.

V združenju je moč. Ako spadate k organizaciji naj si bo h katerikoli, lažje dosežete kar zahtevate ali prosite. Ako spadate k Slovenskemu Citizens' Klubu, se v raznih prilikah lahko obrnete na ta odbor, ki vam skuša doseči kar zahtevate, ali ste upravičeni dobiti. Odbor Slov. Citizens' Kluba bo vpošteval v prvi vrsti v vseh slučajih prošnje članov družine, ki spada v ta klub. Kdor je malo zanemaril ali se hoče na novo vpisati, ima to priliko na skupni seji 1. novembra zvečer ob pol 8. uri v mali dvorani Slov. Nar. Doma. Pričakuje se dobrega obiska, ker v sedanjih časih človek ne ve kdaj bo sam ali eden njegovih česa potreboval. Želeti bi bilo, da stariši zainteresirajo svoje otroke, da ko dosežejo starost, ki jim da pravico voliti, to tudi store; vsak glas šteje. Udeležite se seje! Po seji prost pri- grizek.

Da pokažemo naše zanimanje in se spoznamo s kandidati obeh strank, je sklical odbor Slov. Citizens' Kluba javni shod za v nedeljo 31. oktobra zvečer v veliki dvorani Slov. Nar. Doma. Volitve se vrše v torek 2. novembra.

Pred par tedni se je podal iz Loraina mlad fant Frank Jancar v šolo v Los Angeles, Cal. Studiral bo slikanje. Želimo obilo uspeha.

Kulturni program W.J.A.Y. (W.C.I.E.) ki ga dajejo vsak torek popoldne ob 4 do 4:30 v Clevelandu je zelo zadovoljiv.

Kar se tiče žena, nas je zadnji tork lupo predstavila javnosti Mrs. Albina Novak, urednica "Zarje" S. Ž. Zveze. Slovenske žene moramo biti ponosne na vzgled, ki nam je bil dan, in glejmo, da ne bomo osramotile vse narode v slovensko ženo, mater.

Odbor društva Cirila in Metoda in Boosterji se pridno pripravljajo in komaj čakajo, da se pokaže sneg, ker na prireditvi veselice 20. novembra se mislimo kopati. Postavili bomo strelne jenk, in kdor želi videti zmago, naj ne zamudi te zabave. Tudi živega purmana bomo spustili tisti večer. Srečni dobitelj se bo lahko veselil večerje na Zahvalni dan. Res lahko bo hvaležen, če ga dobi; jaz bi tudi bila.

Za par dni počitka od dela v glavnem uradu Jugoslovanske Kat. Jednote iz Elv Minn. se je napotila Miss Barbarr Mathesha v Joliet, Ill. k sestri Mrs. J. Hervat in v Lorain, O. k družini John Kumse. Pozdrav!

Mrs. Vida Kumse.

NAPRODAJ JE pri Cabin City, Minn., letovišče, obsega 65 akrov in oddaljeno je štiri milje od Elv, Minn. Zidano poslopje z 12 sobami; velik bar-room; vse v najlepšem redu. Tri opremljene log-kabine; zidana garaža za dve kari; šest čolnov; ledenica in pokrit prostor za žolne; plešče v velikosti 40 x 60 čevljev. Za pojasnila vprašajte: ANTON FERNE, CABIN CITY, MINN. (6x)

Georges Ohnet:

Zadnja Ljubezen

13

Baron je bil preveč vezan na borzo, saj je imel mnogo terjatev in zato ni mogel več financirati svojega podjetja tako, da je bil čez nekaj mesecev finančno uničen. Njegova hči, ena največjih lepotic Dunaja, je ostala čez noč nevesta brez dote. V čast dunajske mladine je treba priznati, da ni bilo med njenimi kavalirji nobenega, ki bi bil zaradi tega opustil priznavanje priboriti si roko lepe Viljemine. Dekle si se bilo lahko zelo dobro omožilo in si izbralo moža po glasu svojega srca, toda baron Berzepebus, ki je bil blj nesrečen zaradi poloma svojega podjetja, nego zaradi izgube svojega premoženja, je odločil drugače.

Knez Schwarzburg, guverner province, cesarski komornik, se je zanimal za baronovo pokuse in ponudil mu je vir dohodkov, da bi jih obnovil. Kot bistroumen mož je visoki plemič že vnaprej videl končni uspeh podjetja. V njegovih rokah so bila največja zemljišča v Avstriji. Prodal je mnogo gozdov, da bi dobil denar za rudnike na Koroskem. Berzepebus je bil ves nesrečen videč, kako so se sesule njegove sanje v nič. Naenkrat je pa zopet našel svojo vežost in podjetnost, da je dobro naložil ogromen kapital, ki mu ga je bil dal na razpolago knez.

Baronova žena in hči sta bili odsotni z Dunaja, dve zimi sta preživel na starem fevdalnem gradu sredi gora in med kmeti, ne da bi se zanimali za mirzično delavnost barona, ki ni mogel živeti brez svojih rudnikov. Njuno edino razvedrilo je bil knez, brez katerega bi bili težko prenašali morečo samoto. Kar se je moralo zgoditi, se je pod pritiskom usode zgodilo. Stari Schwarzburg se je do ušes zaljubil v lepo Viljemino. Njegova ljubezen je bila enako planteca kakor nezmisljena. Stari plemič je bil takrat mož 58 let, izredno dobro ohranjen, visoke, lepe postave, sveže polti in sivih las. Njegove oči so bile pa ohranile mladostni sijaj pod košatimi obrvmi. Bil je še vedno impozantna pojava, zdrav in svež tako, da je bila njegova ljubezen razumljiva in sprejemljiva. Poleg drugih vrlin je bil tudi visoko nadobražen in izredno duhovit. Bil je eden zadnjih odličnih družabnikov dunajske aristokracije. Uglajenost je bila že v njegovi krvi. Nje-

govni predniki so se bili proslavili s svojimi izreki tako, da se je o duhovitosti Schwarzburgov splošno govorilo.

Viljemina je imela torej v rokah razloge, s katerimi je lahko pojasnila svojo možitev. — Mogla se je skriti za pretvezo, da se ji je njen bodoči mož prikupil po svojem visokem družabnem položaju, po svoji lepi zunanosti in izredni svežosti. Toda ona je samo zatrdjevala, da je njen oče želel to zvezo in v tem je imela čisto prav kajti ona je privolila samo zato, da bi ugodila baronu Berzepebusu.

Ta odlični mož, videč svojo hčerko omoženo, se je umaknil z baronico v svoje gore in dočim je slavila njegova hčerka svoj zmagoviti nastop na dvoru, se je on mučil kot zadnji dinar, da bi iztrgal rudnikom milijone. In to se mu je posrečilo. Zgodil se je čudež: ta mož velikega sveta ni bil brezplodno potrošil ogromnega kapitala niti niti napravil noštetih dni. Sreča se mu je nasmešila prav tako kakor človeku brez belica. Cink se je silno podražil. Dohodki od izkoriščanja rude so nepričakovano narasli. Iz gora so jeli teči v palačo v Herrengasse liki potok izpod kopnečega snega težki tisočaki. Prej so govorili o duhovitosti Schwarzburgov, zdaj so pa jeli govoriti: bogati kakor Berzepebus.

Čez nekaj let izgnanstva v svoji puščobi je baron umrl kot milijarder in kmalu mu je sledila v grob tudi njegova žena, ki ji je bilo ostro podnebje strlo zdravje. Viljemina ali kratko Mina, kakor so jo klicali njeni najboljši prijatelji, je imela to zadoščenje, da je prinesla svetemu možu prenošenje, enako njegovemu lastnemu. Toda poleg tega mu je prinesla za doto mnogo lepote in mladosti, za kar ji je mogel on auditi samo ljubezen, ki pa ni grela več kakor žarki jesenskega solca, solca ki sicer sije, toda brez ognja in vročine.

Princeza je bila omožena že dobrih šest let, toda otrok ni imela. Njen mož, star sedemdeset let, ji je bil globoko udan, izkazoval ji je skoraj očetovsko dobroto. V začetku zakonske zveze se je bil starec zasanjal, toda kmalu je prišlo iztreenjenje in zleto se je, da skuša nadomestiti s svojo nežnostjo razočaranje, ki ga je bil prinesel mladi ženi zakon.

(Dalje pričeznjč.)

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati znamenitih konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI !

IZ HAVAJADA V STAMBUL 4 knjige, s slikami, 627 strani Vsebina: Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Gorop; Družba En Nač Cena1.50	IZDAJALEC: Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni milijoni; Dedič Cena3.50
KRIŽEM PO JUTROVEM 4 knjige, 893 strani, s slikami Vsebina: Jesero smrti; Moj roman ob Nilu; kako sem v Mekko romal; Pri Samarih; Med Jezidi Cena1.50	V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani Vsebina: Kovač Šimen; Zoroka z zaprekami; V goščavah; Mohamedanski svetnik Cena1.50
PO DIVJEM KURDISTANU 4 knjige, 594 strani, s slikami Vsebina: Amadija; Beg iz ječe; Krons sveta; Med dvema ognjema Cena1.50	WINETOV 12 knjig, s slikami, 1753 strani Vsebina: Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-č. lepa Indijanka; Proklestvo zlata; Za detektiva; Med Komanč in Apači; Na nevarnih potih; Winetovov roman; Sans Far; Pri Komančih; Winetova smrt; Winetova oporoka Cena3.50
PO DEŽELI SKIPETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani Vsebina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju Cena1.50	2 O T I 4 knjige, s slikami, 597 strani Vsebina: Boj z medvedom; Jama draguljev; Končno —; Rih, in njegova poslednja pot Cena1.50
SATAN IN IŠKARIOT 12 knjig, s slikami, 1704 strani Vsebina: Iseljenci; Yuma Betar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Almaden; V treh delih sveta Cena1.50	

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

VABILO na Veliko SLAVNOST in KONCERT

V PROSLAVO 40 LETNICE Društva Sv. Frančiška, štev. 46, K. S. K. J., ki se vrši

V NEDELJO, 31. OKTOBRA 1937 Dopoldne ob 10 uri: SLAVNOSTNA SV. MAŠA V SLOVENSKI CERKVI NA OSMI CESTI V NEW YORKU

Popoldne ob 4 uri: VELIKI KONCERT V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU, 253 IRVING AVE., BROOKLYN, N. Y., S SOBELOVANJEM VEČ SLOVENSkih DRUŠTEV VSTOPNINA 40 CENTOV ZA PRIJAZNO UDELEŽBO SE PRIPOROČA — ODBOR.

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnica potече. Naprimer: — 10.20.37

TO POMENI, da vam je naročnica potekla 20. okt. 1937

Pošljite pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

Ljubezen za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

10

Kmalu zatem pa se Lizika vrne domov iz zavoda in je v Hainu samotarsko življenje prinesla nekaj gorkoga sončnega sijaja. Lizika je bila stara šestnajst let in je bila veselo, nekoliko razposajeno dekle. Toda Hana s tihim veseljem kmalu opazi, da je ta njena mala sestrična za svojo porednostjo skrivala gorko, melko sree, ki je bilo tudi za njo. Lizika je bila zelo razumna in pametna, je gledala v svet z odprtimi očmi in je dobro opazila, da so Hano izkoriščali na način, ki ga ni bilo mogoče zagovarjati, da so jo poniževali in da so jo z namigavanjem na njeno tajno stvarno preteklost vedno žalili. Kaj je moralo biti s to preteklostjo? Hana na njo ni napravila utisa, kot bi mogla storiti kaj hudega ali kako krivico. Nekoliko jo jezi, da ž njo niso postopali kot z dorastlo in so ji prikrivali stvari, katere je mogla Dita v njeni starosti slišati. Tudi v družbi je niso hoteli vpeljati, četudi je že bila stara nad šestnajst let. Dita je s svojimi šestnajstimi leti že davno bila v družbi. Toda kmalu je spoznala, da so jo hoteli zadržati v otroški sobi, da ne bi hodila v napotje svoji starejši sestri. In to je morala prenesti. Da pa so ji Hano pre- tako skrivnostno zamolčali, ji ni ugajalo. In nekega de odločno reče sestri:

"Dita, kaj pa je Hana pravzaprav pregrešila, da ž njo vedno ravnaš tako iz višine navzdol?"

Dita pa skomigne z rameni.

"Oh, ne vem, ako smem s teboj o tem govoriti. Rajši vprašaj mamo."

Lizika debelo pogleda sestro.

"Moj Bog, nikar ne boli taka! Kar ti veš, bom smela tudi jaz vedeti, saj nisem več v plenicih in sem že odrasla mlada dama."

"Ne, to pa še nisi; to boš šele, kadar boš vpeljana v družbo."

"To bi se bilo že davno zgodilo, ako se mama ne bi bala dveh za ženitev zrelih hčer postaviti na trg."

"Toda Liza, kakšne izraze pa rabiš?"

"Da, mogoče so malo prejasni, toda zadenejo žebelj na glavo. Da prideš najprej ti v zakonski jarem, moram jaz ostati otrok, najraje bi mi ve dve še dali otroško krilce, samo da bi ljudje mogli verjeti, da še nisem zrela za družbo. Toda vprašam te, koliko si bila stara, ko so te prvič predstavili družbi?"

"Ne vem več."

"Jaz pa vem; bilo je tri dni po tvojem šestnajstem letu. In sedaj te vprašam, ali si se tedaj čutila doraščeno ali ne?"

To vprašanje zvni zelo bojvito in Dita smeje odgovori:

"Seveda sem se počutila doraščeno."

"No torej, tako se tudi jaz počutim. Zato mi moreš popolnoma mirno zaupati, kar veš o Hani, kajti boljše je, da izvem od tebe kot pa od mame. Nikomur ne bom izdala, da si mi povedala."

Dita skomigne z rameni.

"Naj bo tedaj. Toda najprej mi obljubi, da boš obdržala sama za sebe."

"Častna beseda," Liza važno odgovori.

"Torej poslušaj. Hana je hči lopova, ki je pobegnil, in samotaril. Njena mati je iz žalosti skočila v vodo, ker je njen mož šel v svet in jo je pustil v bedi in skrbeh."

Lizika zelo prebledi.

"Moj Bog, uboga reva! Toda sama ne more prav nič za to!"

"Toda sramota za njo, da pride od takih staršev."

"Toda Dita, to je samo velika nesreča, ne pa sramota."

"Tega ne razumeš."

"Ne, tega v resnici ne razumem, da smatrajo ubogo Hano za to odgovorno. Jaz jo moram samo pomilovati."

"Saj to se ni vse. Poglavitna stvar šele pride. Našim staršem je poplačala s črno nevaležnostjo, da je bila na Altwiese sprejeta pod streho. Skoro pred enim letom je pobegnila z oselstnikom Moranom in je hotela ž njim oditi v Ameriko. Popolnoma skrivaj je odšla iz hiše, prej se je še z njim skrivaj poročila. Naslednjega dne je prišel Moran po njo; z njegovim motornim kolesom sta se hotela peljati na železniško postajo in se nato odpeljati v Hamburg in od tam v parnikom v Ameriko. Med potom pa sta zadela v nek avtomobil, Moran je bil takoj mrtav. Hana pa je odšla lahke poškodbe in si je nekoliko pretresla živce. Naš mlekari jo je nezvesto pripeljal domov. Dva tedna je bila v postelji, ni mogla ničesar delati, poleg tega pa so ji morali še stroci, vse je bilo narobe. Sedaj pa se imenuje gospa Moranova, pa nima moža, ker je njen mož pokopan doli v vasi na pokopališču."

Lizika zopet prebledi.

"Moj Bog, uboga Hana! To je cel roman!"

"Največji škandal je! Sedaj menda izprevidiš, da na svojo preteklost ne more biti ponosna. Jaz na njenem mestu bi si iztrgala oči iz glave in se ne bi upala nobenemu človeku pogledati v obraz."

Lizika z debelimi očmi gleda svojo sestro.

"Toda Dita, vse to je vendar samo nesreča. In Hana se mora vsakemu samo smiljati. Mogoče ni bilo prav, da je skrivaj pobegnila in se skrivaj poročila, toda vse to je mogoče storila iz strahu pred mamo. Mama zna biti tako strašno trda in stroga in še posebno s Hano. Vem, to je bilo že prej, predno sem šla v zavod in tedaj se mi je Hana že vedno zelo smilila. Uboga reva ni imela nikogar, ki bi ji mogel svetovati in mogoče je svojega moža imela zelo rada. Slednjič pa tudi ni sramota, ako je hotela s svojim možem iti v Ameriko; sramota bi bila samo, ako ž njim ne bi bila poročena. Meni se vse to zdi zelo romantično, toda v tem ne vidim ničesar sramote."

"Ker pač ne razumeš. O tem so ravno prav govorili klepetali. Toda sedaj je dovolj o tem, sedaj veš vse in o tem ne boš klepetala, da te sramota ne bomo še enkrat občutili. Meni se ne zdi prev nič romantično, kajti Moran ni bil prav nič romantičen — Bog obvaruj!"

(Dalje prihajajo.)

Iz slovenskih naselbin.

NAS NARODNI VRT-DOGOTOVLJEN

Piše ANTON GRDINA

V Clevelandu imajo vse narodnosti v mestnem parku od mestne vlade določene obširne parcele za svoje narodne vrtove, katere imenujejo "Kulturne vrtove" in to radi tega, ker v te vrtove lahko postavijo spomenike odličnih mož svoje- ga naroda, kot na primer pisateljev ali drugih, ki se se odlikovali in za svoj narod kaj storili.

Dočim se je v Clevelandu prigrasilo 22 narodov posamezno, smo Slovenci, Hrvatje in Srbi skupno kot Jugoslavo- ni, vzeli velik del tega ozemlja v bližini sredine naše naselbine na ime Jugoslavo- ni in radi tega imenujemo ta kos zemljišča "Jugoslavo- ni kulturni vrt".

Slovenci in bratje Srbi se so takoj odločili in prevzeli tretji- no stroškov na se, medtem ko se bratje Hrvatje še dotedaj ni- so odzvali povabilu. Na ta na- čin smo Slovenci prevzeli dve tretjini stroškov in tudi ozem- lja ali pravice do prostora in to do časa, ko se Hrvatje od- zovejo in prevzamejo tretjino stroškov in prostora na se.

Do danes imamo v vrtu že štiri spomenike, tri slovenske: Baraga, Cankar, Gregorčič. Srbi pa imajo svojega vladiko Njegoša.

Vrt je zgrajen prvič tako, da ima v sredini velik krog in v krogu vodomet. Okrog teka kroga in vodomet je odrejen za tri glavne spomenike, ki bi stali v določene izmerjene tri- kota. Dosedaj zavzema Bar- aga in Njegoš vsak svoj tri- kot; v tretjem trikotu je pa tu- di že podlaga, na katero bi Hr- vatje postavili svoj narodni spomenik.

Dan- naj bo javnosti spere- čeno, da je prvi led že prebit in da je naš vrt dogotovljen; to je, kar se tiče kamnoseškega dela, spomenikov in nasadov, katere so baš te dni dogotovili. Kakor je že zgoraj omenjeno, je vzelo to del dolgo vrsto leto.

Prišel je bil čas za postavi- tev spomenikov, priromal je Cankar v Ameriko. Tedaj se je že pričelo vedno bolj misliti na vrt in upati, da bo vendar enkrat nekaj iz tega. Dobro misleči ljudje so s prispevki prisločili na pomoč, največ so stori- li mirni in preprosti kato- ličani, medtem ko so oni, ki so glasni v besedah za narodni stvar, bolj nagajali. Celo jav- no so v svojih listih napadali in ščevali, naj bi ne prispevali za ta vrt, ker da vse skupaj ne bo nič. Kip Ivana Cankarja jim je bil najbolj v ospredju in vpi- li so da je njihov in ne naš ter- da ga nikoli ne bomo postavili. Tako napadanje je Cankarja tudi pregnalo. Pravijo, da ga je bilo sram lastnega naroda in da se je — skril. Ko je bil v vrtu že podstavek za njegov

ZA SLOVENSKI DOM V EUCLIDU

Oh, ti zemlja, ti sirota, polna sree, polna jadi; lastni deci nimaš kota, zapuščen je doma prag.

S temi izrazi smo pred veli- ko kti zapustili našo domačo grudo in šli iskati sree po sve- tu. Veliko nas je šlo v daljno novo domovino Ameriko, v ka- teri smo se borili za vsakdanji kruh in si postavili peš nov dom na tujih tleh. Čvst in zdravi narod Slovencev je po- vsek premagal vse težkoče, po- dokončanemu delu je pa tudi za- čel misliti, da samo delo mu ne bo ohranilo narodnega imena. Treba je bilo začeti in usta- noviti podporno in kulturno društvo. Vzelo je veliko po- žrtvovalne sile, da se je to vse obdržalo do danes. Ta trud ni bil zastoj. S tem smo priva- bili tu rojene v našo sredo in ko mi izginemo, bodo naši mla- di to gojili še mnogo let na- prej.

Kmalu smo občutili potrebo narodnih domov. Tudi mi v Euclidu imamo Narodni dom, katerega so zgra- dili naši delavni možje in žene. Dom je odgovarjal dolgo let, danes, ko pa je naša cvetoča naselbina zrastle in se rase, se je pa porodila ideja, da se bi pričelo z nabiranjem fonda, da bi se zgradil nov dom, kateri bi odgovarjal novim časom in prihodnost.

Društva in posamezniki so na delu. Če bomo edini, se bo- tuhi ta ideja enkrat vresničila. Vsaka stvar se vresniči, sa- mo pričnih rok bo treba. Ta- kega dela se je lotila skupina ljudi pod imenom "Hša karla Davida", katera v to svrho priredi zabavni večer s mas- karado dne 30. oktobra v soboto zvečer. Začetek ob 7. uri. Pri- tem nastopi tudi pevski zbor "Slovan" s kratnimi pesmimi. Za maske bodo darila. Naj- boljše postrežba, fina godba za plesalec. Vabljeni ste vsi od blizu in daleč. Čisti dobiček bo del za dom in del Cankarjevi reviji.

Stvar je pomembna, zato vas vabimo, da pridete.

F. Rotter.

SLOVENSKA POROKA.

V Finleyville, Pa., se je po- ročil Mr. Frank Šupštar z Miss Heleno Posego, hčerko na- šega dolgoletnega naročnika. Svadba, ki so je udeležilo do- sti prijateljev in znancev, je bi- la nadvse vesela. Čestitamo!

IZ DRŽAVE IDAHO.

Francoski Viteznik nam poro- ča iz Mullan, Idaho: Dne 25. septembra smo polo- žili k večnemu počitku Franka Lazarja. Rojen je bil pred 42 leti v Zireh pri Idriji. V A- meriko je prišel še zelo mlad. V Harriets, Mich., zapušča očeta, brata in sestro in v Fon- tana, Cal. brata. Tu nima no- benega svojih. Bil je samec in zadnjih 7 let je stanoval pri Mrs. Rozi Kruletz. Kot vse kaže, se je po ne- sreči ustrelil v noči 18. septem- bra. Naj mu bo lahka ameri- ška zemlja!

Delavske razmere so tukaj še precej dobre. Maja meseca smo imeli štrajk, ki se je še dobro obnesel za uboge delav- ce — imajo malo krajše ure in delovni čas je bolj urejen kot prej. Tu je največ samo delo pod zemljo — največ so svinčeni rudniki, kateri so pa jalko nezdravi, posebno ker ni dovolj zraka. Skoro vsi rud- niki tukaj okoli delajo po 6 dni na teden. Plača je tudi še pri- merno dobra.

Prav lep pozdrav poznamim tu in v Južni Ameriki.

SMRT NA ELY, MINN.

Na Ely, Minn., so dne 19. oktobra pokopali Mrs. George Bozieh, rojeno v Krštini pri Črnomlju v Beli Krajini. Naj v miru počiva!

KRETANJE

PARNIKOV

SHIPPING NEWS

- 30. oktobra: Conte di Savoia v Genoa
- 2. novembra: Europa v Bremen
- 3. novembra: Queen Mary v Cherbourg
- 6. novembra: Lafayette v Havre
- 10. novembra: Normandie v Havre
- 12. novembra: Aquitania v Cherbourg
- 13. novembra: Rex v Genoa
- 17. novembra: Queen Mary v Cherbourg
- 20. novembra: Champlain v Havre
- 24. novembra: Conte di Savoia v Genoa
- 26. novembra: Normandie v Havre
- 27. novembra: Europa v Bremen
- 28. novembra: Vulcania v Trst

Pišite nam za cene voinih li- stov, rezervacijo kabin in po- jasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

- 1. decembra: Queen Mary v Cherbourg
- 4. decembra: Lafayette v Havre
- 8. decembra: Normandie v Havre
- 11. decembra: Aquitania v Cherbourg
- 15. decembra: Rex v Genoa
- 22. decembra: Queen Mary v Cherbourg
- 23. decembra: Aquitania v Cherbourg
- 26. decembra: Normandie v Havre

4 BOZICNI IZLETI pod Osebnim Vodstvom v JUGOSLAVIJO

ODPLUTJA IZ NEW YORKA:
BERENGARIA 25. nov. . **QUEEN MARY** 2. dec.
AQUITANIA 8. dec. . **QUEEN MARY** 15. dec.

Za vsa navodila se obrnite na:
LEO ZAKRAJSEK
GENERAL TRAVEL SERVICE
302 East 72nd Street New York

Direktni Ekspresni vlaki od Pariza do Jugoslavije

Cunard White Star

BOŽIČ V VAŠI DOMOVINI
Odločite se za eno pripravnih odplutij.
VULCANIA 27. NOV. * **REX** 4. DEC. * **ROMA** 11. DEC. *
**Naravnost v Jugoslavijo. *Preko Napolja.

JUGOSLAVIJA

NAJHITREJŠA DIREKтна SLUŽBA
Odpravite se v svojo domovino po SOLČNI JUŽNI PROGI, ki je idealna pot. Njenega mirnega področja in iskanja se voda se najlaže vesele na ladjah Italian Line: ladjah, neprekosljenih v udobnosti in ugodnosti modernega oceanskega potovanja in posebno zgrajenih, da vam dajo vse iz- borne in užitke polne prednosti JUŽNE PROGE

VULCANIA SATURNIA
Naravnost v Jugoslavijo 10. nov.; 27. nov.; 23. dec.; 8. jan.; 21. jan.
REX DI SAVOIA ROMA
Preko Genova — 30. okt.; 6. nov.; 13. nov.; 20. nov.; 4. dec.; 11. dec.
Za podrobnosti in prostore vprašajte pooblaščenega agenta ali v našem uradu: 624 FIFTH AVE., NEW YORK CITY

ITALIAN LINE

JUGO SLOVANSKA KAT. JEDNOTA

Je najboljša in najpopularnejša slovenska podporna organiza- cija v Ameriki. Računa nizke asessente in plačuje liberalne podpore za slučaj bolezn, nezgode ali smrti. Ima 185 podre- jenih društev in šteje nad 20.000 članov v obeh oddelkih.

Za ustanovitev novega društva zdostuje 8 oseb.

Premoženje Nad Dva Miljona Dolarjev

Pišite za polnsnla na
GLAVNI UKAD J. S. K. J., ELY, MINNESOTA

VABILO NA

Veselico

ki jo priredi

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO,

za Greater New York in okolico, Ink,

V SOBOTO, DNE 30. OKTOBRA, ZVEČER

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
253 Irving Avenue : : : Brooklyn, N. Y.

Fina Godba za Ples

VSAKOVRSNA ZABAVA

VSTOPNINA 35 CENTOV